

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ НАРОДНОГ ДЕМОКРАТСКОГ ПОКРЕТА

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ.....	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Народни демократски покрет прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом, односно контролом финансијских извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно, што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Народни демократски покрет се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	10.134,00	2,56
2.	Прилози физичких лица (3-а)	15.228,00	3,84
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	6.071,00	1,53
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	5.063,00	1,28
7.	Приходи из буџета (3-ф)	359.603,00	90,79
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	396.099,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	396.099,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 479.715,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Народни демократски покрет. Скраћени назив странке: НДП.

Народни демократски покрет је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци рјешењем број: Рп-3/13 од 08.10.2013. године.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 111.

Лице овлашћено за заступање странке је Драган Чавић, предсједник странке.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2020. годину је Свјетлана Сегић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, организациону структуру Народног демократског покрета чине:

- НДП Бања Лука и
- 45 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Народног демократског покрета за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Народног демократског покрета обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава са посебним нагласком на приходе из буџета и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја Народног демократског покрета извршени су у периоду од 2014. до 2019. године, након којих су издати извјештаји са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Служба за ревизију је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2019. годину, након кога је издат извјештај о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци: да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава, да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама, односно да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да Народни демократски покрет није испоштовао раније дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Народни демократски покрет није поступио у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Народни демократски покрет је финансијска средства трошио мимо свог плана утрошка средстава, чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне трошкове у износу од 479.715,00 КМ. У свом Програма утрошка средстава за 2020. годину, странка је планирала укупне трошкове у износу од 480.000,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава за 2020. годину, Служба за ревизију је утврдила да је странка финансијска средства у износу од 146.485,00 КМ утрошила мимо утврђеног плана утрошка средстава и то:

- Странка је прекорачила планиране трошкове у укупном износу од 58.076,00 КМ и то: хуманитарне расходе у износу од 8.300,00 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 10.889,00 КМ и трошкове пропаганде у износу од 38.887,00 КМ.
- У плану утрошка средстава странка није предвидјела сљедеће трошкове: трошкове таксе, новчане казне и сл. и трошкове адвокатских услуга и судски трошкови. Странка је у 2020. години наведене трошкове остварила у укупном износу од 88.409,00 КМ, и то: трошкове таксе, новчане казне и сл. у износу од 87.000,00 КМ и трошкове адвокатских услуга и судски трошкови у износу од 1.409,00 КМ.

в) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Народни демократски покрет није успоставио потпуне и тачне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунио у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16)-у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Странка нема успостављене комплетне евиденције о својим приходима и трошковима.

Увидом у пословне књиге странке утврђено је да странка у пословним књигама није евидентирала приход од неновчаних донација које су настале по основу бесплатног кориштења закупа пословних простора физичких лицима у укупном износу од 2.800,00 КМ, као и трошкове настале по том основу.

Странка је неновчане донације и трошкове закупа пословних просторија пријавила у финансијском извјештају.

(2) Контролом прихода од имовине које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину утврђено је да је странка добитак од продаје моторног возила (разлика између продајне цијене и књиговодствене вриједности) у износу од 6.071,00 КМ погрешно исказала као приход од имовине, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 16. Правилника.

Странка је добитак од продаје моторног возила требала исказати у обрасцу 3 (извори финансирања) као остале приходе, а не као приходе од имовине.

(3) У обрасцу 3-ф финансијског извјештаја (приходи из буџета) странка није правилно исказала приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 19. Правилника.

- Странка је у оквиру чланарина пријавила чланарину Војислава Глигића у износу од 1.200,00 КМ, а средства је уплатило Вијеће народа Републике Српске. Увидом у Одлуке Вијећа народа Републике Српске утврђено је да су уплате извршене од преосталих средстава која су намијењена за рад делегатских клубова након одбитка

трошка. С обзиром да је ријеч о средствима за рад делегатских клубова, односно буџетским средствима, наведену уплату у износу од 1.200,00 КМ странка је имала обавезу евидентирати као приход из буџета и исти пријавити у обрасцу 3-ф.

- Странка је у финансијском извјештају пријавила приход из буџета Града Градишка у већем износу за 360,00 КМ, док је приход из буџета Општине Нови Град пријавила у мањем износу за 360,00 КМ.

Увидом у пословне књиге и изводе утврђено је да је странка три транше из буџета Општине Нови Град у укупном износу од 360,00 КМ евидентирала и пријавила као приход из буџета Града Градишка.

Град Градишка је из буџета странци у 2020. години уплатио средства у износу од 2.881,68 КМ, док је Општина Нови Град уплатила средства у износу од 1.116,98 КМ.

- (4) Странка је у обрасцу 3-е финансијског извјештаја (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити) исказала приход у износу од 5.063,00 КМ.

Увидом у пословне књиге утврђено је да су неновчане донације по основу бесплатног кориштења пословних простора износиле 2.800,00 КМ, док су средства у износу од 2.263,00 КМ евидентирана по основу усклађења.

Увидом у документацију утврђено је да је странка у 2018. години рачун добављача Киоск „Финал Х“ који износи 255,00 КМ, грешком евидентирала у износу од 2.555,00 КМ, те је корективним књижењем исправила грешку сторнирајући обавезу према добављачу у износу од 2.300,00 КМ. Истовремено, странка је због усклађења са добављачима евидентирала обавезу према добављачу „Водовод“ а.д. Добој у укупном износу од 36,85 КМ, те је насталу разлику у износу од 2.263,00 КМ² евидентирала као остали приход.

Наведено усклађење, односно исправку погрешно књиженог рачуна странка је требала евидентирати и исказати у оквиру осталих прихода у износу од 2.300,00 КМ, док је за износ повећања обавезе према добављачу „Водовод“ а.д. Добој имала обавезу теретити трошкове из ранијег периода за 36,85 КМ, и исказати их као трошак, а не евидентирати разлику у износу од 2.263,00 КМ као приход.

Погрешним исказивањем прихода странка је прекршила одредбе члана 13., 18. 21. и 22. Правилника.

- (5) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације утврђено је да странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима, те их није исказала у годишњем финансијском извјештају у обрасцима 4 (расходи политичке странке), 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и 4.2 (трошкови кампање), чиме је прекршила одредбе члана 21., 22. и 23. Правилника.

- Увидом у рачуне за трошкове кампање утврђено је да је странка у оквиру трошкова кампање исказала и рачуне који се не односе на кампању у укупном износу од 376,74 КМ, чиме је прекршила одребе члана 22. и 23. Правилника.

Контролом документације трошкова кампање утврђено је да је странка у 2020. години рачуне добављача „Поглед“ д.о.о. Бања Лука укупном износу од 376,74 КМ, а које се односе на рекламни материјал односно штампање каландара, чланских картица и сл., исказала у оквиру трошкова кампање.

С обзиром да наведени трошкови не представљају трошкове кампање, странка је исте имала обавезу исказати у обрасцу 4.1.

² Разлика у износу од 2.263,00 КМ је настала између сторно обавезе према добављачу Киоск „Финал Х“ у износу од 2.300,00 КМ и укњижене обавезе према добављачу „Водовод“ а.д. Добој у износу од 36,85 КМ.

- Увидом у рачуне за хуманитарне расходе, које је доставила странка, утврђено је да се исти односе на куповину прехранбених производа и дјечије пакетиће. Увидом у Отпремницу-рачун добављача „Венера“ д.о.о. у износу од 14.610,38 КМ утврђено је да странка нема успостављене правовремене евиденције о својим трошковима јер је рачун издат у 2019. години, странка евидентирала у пословним књигама у 2020. години. Поред тога, странка у пословним књигама није евидентирала два рачуна добављача СТР Продавница „Снеки“ у износима од 120,00 КМ и 179,95 КМ, чиме су хуманитарни расходи исказани у мањем износу за 299,95 КМ.
- Прегледом и анализом уговора о закупу утврђено је да странка трошкове закупа не евидентира онда када они настану, те су због тога трошкови закупа за сљедеће општинске одборе евидентирани и исказани у мањем износу за 17.304,46 КМ у односу на уговорену цијену закупа: ОО НДП Бања Лука у износу од 4.179,30 КМ, ОО НДП Бијељина у износу од 1.200,00 КМ, ОО НДП Билећа у износу од 100,00 КМ, ОО НДП Вишеград у износу од 1.000,00 КМ, ОО НДП Котор Варош у износу од 1.000,00 КМ, ОО НДП Модрича у износу од 360,00 КМ, ОО НДП Теслић у износу од 29,56 КМ, ОО НДП Рудо у износу од 600,00 КМ, ОО НДП Љубиње у износу од 400,00 КМ, ОО НДП Мркоњић Град у износу од 560,00 КМ, ОО НДП Братунац у износу од 1.200,00 КМ, ОО НДП Пале у износу од 1.000,00 КМ, ОО НДП Прњавор у износу од 1.000,00 КМ, ОО НДП Угљевик у износу од 250,00 КМ, ОО НДП Осмаци у износу од 800,00 КМ, ОО НДП Требиње у износу од 300,00 КМ, ОО НДП Србац у износу од 106,60 КМ, ОО НДП Дервента у износу од 146,00 КМ, ОО НДП Шамац у износу од 400,00 КМ, ОО НДП Козарска Дубица у износу од 900,00 КМ, ОО НДП Приједор у износу од 400,00 КМ, ОО НДП Фоча у износу од 373,00 и ОО НДП Источна Илица у износу од 1.000,00 КМ.

- (6) Странка је у обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја (обавезе) исказала укупне обавезе у већем износу за 473,00 КМ у односу на укупне обавезе исказане у годишњем обрачуна, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за ОО НДП Фоча исказала обавезу *остали добављачи* у износу од 473,00 КМ, док је увидом у Бруто биланс и годишњи обрачун ОО НДП Фоча утврђено да овај одбор у својим пословним књигама исказује неизмирене обавезе у износу од 0,01 КМ.

с) Странка није, у складу са одредбом из члана 4.4 став (1) Изборног закона БиХ, отворила посебан трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање.

Као трансакцијски рачун који је, у складу са одредбама члана 4.4 став (1) Изборног закона БиХ, била обавезна отворити и намјенски користити за финансирање изборне кампање, странка је пријавила редовни трансакцијски рачун странке број: 5620998116129204 код НЛБ банке Бања Лука.

Таксу за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године, политичка странка је, супротно одредбама Правилника о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Локалним изборима 2020. године, уплатила са редовног трансакцијског рачуна, путем кога је вршила трансакције прије уплате таксе.

Странка је у Пријави за овјеру политичке странке за учешће на изборима навела податке о редовном рачуну странке. Путем тог рачуна странка је, поред трансакција везаних за изборну кампању, обављала и друге трансакције.

Трошкови кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ³ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Народни демократски покрет је у сврху изборне кампање могао потрошити 287.621,50 КМ.

Народни демократски покрет у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказао је трошкове изборне кампање у износу од 108.887,00 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Народном демократском покрету да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава,*
- *да успостави потпуне, тачне и правовремене евиденције о приходима, расходима и обавезама странке,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да поштује одредбе Изборног закона БиХ и подзаконског акта Централне изборне комисије БиХ, којим се уређује отварање намјенског рачуна и његово кориштење искључиво за финансирање изборне кампање.*

КОМЕНТАР:

Народни демократски покрет се очитовао на налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину.

У очитовању странка је доставила фактуру број: У590/20 добављача „Нова опрема“ доо Бања Лука и документацију о подијељеним дјечијим пакетићима и хуманитарним пакетима са списковима и потврдама.

³ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе странке, те је кориовала налазе ревизије из Прелиминараног извјештаја о прегледуу дијелу који се односи на хуманитарне расходе и недостатке код књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима на основу које су извршене евиденције у пословним књигама странке.

шеф Одсјека за ревизијске послове
Сања Тошовић

шеф Службе за ревизију
Мр.сц Хасида Гушић

Ревизор

Велиборка Кењић